

# Gotlands Tonsättarskola

## Komposition – Fri konst

Innehåll och mål samt hur målen skall förverkligas

### **Innehåll**

*Komposition – Fri konst* är en ettårig heltidsutbildning i komposition på Gotlands Tonsättarskola. Utbildningen är i första hand yrkesförberedande men kan också vara förberedande för högre konstnärliga studier i komposition. *Komposition – Fri konst* är en kompletterande utbildning med tre platser.

*Komposition – Fri konst* har statlig tillsyn och statsbidrag. Utbildningen är studiemedelsberättigad inom B1. Kursavgiften ligger på för närvarande 30 000 kr.

*Komposition – Fri konst* är en fristående påbyggnadsutbildning på *Kompositionslinje, 2 år* och kan sökas av såväl dessa studenter som studenter med motsvarande konstnärlig nivå och teoretiska förkunskaper.

Antagning till utbildningen sker 1 gång om året, vanligtvis i juni. Årligen antas 3 studenter.

### **Vad utmärker specifikt *Komposition – Fri konst*?**

Kompositionsundervisningen på *Komposition – Fri konst* är mer än dubbelt så intensiv som på *Kompositionslinje, 2 år*.

Exempelvis har eleverna på *Komposition – Fri konst* båda de tillresande kompositions lärarna individuellt i komposition. Även de fast anställda lärarna har individuell handledningstid med eleverna på *Komposition – Fri konst*.

Till skillnad från eleverna på *Kompositionslinje, 2 år* väljer eleverna på *Komposition – Fri konst* en eller flera specialiseringar inom områdena *Elektroakustisk musik, Filmmusik<sup>1</sup>, Konstöverskridande verksamhet/Performance, Musikdramatik* eller *Kammarmusik*. Specialiseringen uppgår till 100 timmar. Vid flera specialiseringsval måste minst 20 timmar ägnas varje val för att det skall räknas som specialisering. Maximalt kan tre specialiseringsval göras. Förslag på specialiseringsval anges redan i ansökan till utbildningen.

Utbildningsledningen vid Gotlands Tonsättarskola har det senaste decenniet observerat en ökad aktivitet inom konstnärliga fack som är svårdefinierade inom existerande konstformer. Genom det öppna specialiseringsämnet *Konstöverskridande verksamhet/Performance* tar Gotlands Tonsättarskola fasta på den trenden i utbildningsstrukturen.

Den specialisering som valts bör vara intimt förknippad med elevens konstnärliga inriktning och de kompositionsprojekt som eleven deltar i. Till största delen står Gotlands Tonsättarskolas ordinarie kollegium för undervisningen i specialiseringsämnena men utbildningen har också en för ändamålet avsedd gästlärarpost i budgeten som eleverna disponerar i samråd med utbildningsledningen.

Vidare avsätts en särskild resurs till ytterligare individuell handledning i samband med projektredovisning.

## **Skräddarsydd utbildning**

Utbildningen skräddarsys för varje student och största delen av innehållet sätts samman av studenten i samråd med kollegiet.

---

<sup>1</sup> Observeras bör att Filmmusik som specialisering inte är samma som Filmmusikkursen på utbildningen *Kompositionslinje, 2 år*.

Förutom specialiseringsvalet väljer eleverna på *Komposition – Fri konst* i samråd med kollegiet tillvalsämnen motsvarande minst 116 timmar. Avgörande för tillvalen är elevens intresse, bakgrund och förkunskaper.

Kursplanen är uppdelad i en fast och en rörlig del. Den fasta delen rymmer alla ämnen på skolan. Tillvalsdelen kan göra att timantalet skiftar något. Den fasta delen uppgår dock minst till 500 timmar.

Den rörliga delen omfattar utbildningens kontakt med musiklivet genom olika typer av kompositionsprojekt, gästföreläsare och konserter. Även den rörliga delens innehåll och timantal kan skifta beroende på de för året aktuella förutsättningarna och behoven. Dock uppgår timantalet till minst 300 timmar.

### **Fast del:**

Komposition (individuell handledning och seminarieundervisning)

#### Specialisering:

- Elektroakustisk musik (individuell undervisning och gruppundervisning)
- Filmmusik (individuell undervisning och gruppundervisning)
- Konstöverskridande verksamhet/Performance (individuell undervisning)
- Musikdramatik (individuell undervisning)
- Kammarmusik (individuell undervisning)

Musikestetik/Analys (seminarieundervisning – Gotlandsmodellen)

Projektledarskap

## Tillval:

- Liveelektronik (gruppundervisning – intensivkurs)
- Programmering (gruppundervisning – intensivkurs)
- Sequenser (gruppundervisning – intensivkurs)
- Preparandkursen (gruppundervisning – Gotlandsmodellen)
- Gehör (gruppundervisning)
- Harmonilära (gruppundervisning – Gotlandsmodellen)
- Notation (seminarieundervisning – intensivkurs)
- Elektroakustisk musiklyssning (seminarieundervisning)
- Kompositionsteknik/Analys/Form (seminarieundervisning – Gotlandsmodellen)
- Instrumentation (seminarie- och gruppundervisning – Gotlandsmodellen)
- Dirigering

## Övrigt, fast del

- Utvärdering och uppföljning
- Handledd Ljudvågor-organisation

En del av ämnena studeras tillsammans med eleverna på *Kompositionslinje, 2 år*. Högre krav ställs dock på eleverna på *Komposition – Fri konst* i fråga om uppgiftskomplexitet och muntlig framställning.

## **Rörlig del:**

### Gästföreläsare

kan vara tonsättare, musiker, dirigenter, konstnärer, dansare, filmare etc. Här läggs stor vikt vid att bjuda in föreläsare som representerar olika hållning som konstutövare.

### Repetitioner

framförallt repetitioner av elevernas egna kompositioner, exempelvis inför elevernas egen festival Ljudvågor, men även studiebesök på repetitioner med professionella ensembler som spelar andra tonsättares verk. Alla repetitioner handleds av lärare.

## Konserter

framförallt framföranden av elevernas egna kompositioner, exempelvis inom elevernas egen festival Ljudvågor, men även studiebesök på andra konserter. Konserterna beledsagas av lärare och uppföljs under seminarium.

## Studieresa

anordnas till konserter, föreställningar och festivaler med anknytning till ämnet. Här kan exempelvis nämnas Ung nordisk Musik (UNM) festivalen med musik komponerad av nordiska tonsättare under 30 år.

# Mål

Eleverna på *Komposition – Fri konst* skall efter avslutad utbildning kunna prestera verk av hög konstnärlig halt och personlig karaktär inom valda specialisering. Eleverna skall ha utvecklat sin förmåga att formulera sin estetiska hållning i tal och skrift.

Eleverna skall även ha utvecklat sin förmåga att hantera en komplex projektledarsituation i fråga om planering, budgetering, marknadsföring mm och på så sätt vara insatta i produktionens samtliga delar från idé till genomförande.

Eleverna skall vara väl förberedda att ge sig ut i arbetslivet som tonsättare eller söka sig till en högre utbildning inom kompositionsämnet.

# Hur förverkligas målen?

Målen förverkligas genom **kompetent pedagogisk personal, kreativa pedagogiska metoder** och **samarbeten med musiker**, allt i en **stimulerande studiemiljö**.

## Kompetent pedagogisk personal

Målen förverkligas genom högklassig undervisning av några av Sveriges mest intressanta och kompetenta tonsättare och pedagoger. Samtliga lärare har lång och gedigen utbildning samt omfattande erfarenhet såväl konstnärligt som pedagogiskt.

## Kreativa pedagogiska metoder

Undervisningen sker i stor utsträckning **individuellt** och i **mindre grupper**. På så sätt kan den enskilda elevens behov bättre tillgodoses. Härmed anknyter Gotlands Tonsättarskola till en lång pedagogisk tradition inom tonsättarutbildning. Kompositionsundervisningen och undervisningen i specialiseringsämnena är exempel på ämnen som sker individuellt, medan bl.a. Gehörs-, Harmonilära- och Instrumentationsundervisningen sker i mindre grupper.

För vissa särskilt lämpade ämnen har Gotlands Tonsättarskola tagit fram en pedagogisk modell som vi kallar för **Gotlandsmodellen**. En föreläsning del följs av ett par timmars handledarlett arbete med uppgifter på specifika moment från föreläsningen. Uppgifterna följs därefter upp av genomgång och redovisning. Hela ämnet genomförs på en dag.

Genom att låta eleverna göra uppgifter i direkt anslutning till föreläsningen omsätts informationen praktiskt medan den är aktuell. På så sätt förvaltas föreläsningens innehåll på bästa sätt.

Gotlandsmodellen är framtagen dels för att hjälpa eleverna att prestera bättre studieresultat men också för att hjälpa eleverna att studietekniskt planera och balansera de tekniska respektive de konstnärliga momenten i utbildningen.

Som exempel på ämnen som genomförs med Gotlandsmodellen kan nämnas Harmonilära, Instrumentation och Kompositionsteknik/Analys/Form.

Undervisning i en del ämnen bedrivs som **intensivkurs**. Intensivkursen har vid elevutvärderingar visat sig vara en mycket uppskattad undervisningsform. Här återfinns ämnen med stort behov av en tät och kontinuerlig undervisningsform så som Notation, Liveelektronik, Programmering och Sequenser.

Även undervisning i **seminarieform** har sin plats på Gotlands Tonsättarskola. Här kan nämnas kompositionsseminarium, Musikestetik/Analyseseminarium och Instrumentationsseminarium.

## **Samarbeten med musiker**

Gotlands Tonsättarskola har mycket god kontakt med såväl regionala som nationella aktörer i musiklivet: ensembler, musiker dirigenter, musikhögskolorna, Visby Internationella Tonsättarcentrum, Kungl. Musikaliska Akademien, Svenska Rikskonserter, Föreningen Svenska Tonsättare, Ung nordisk Musik (UNM), Sveriges Radio, stiftelsen Elektroakustisk Musik i Sverige (EMS), STIM, Svensk Musik samt utbildningsinstitutioner på högskoleförberedande nivå.

På så sätt kan Gotlands Tonsättarskola erbjuda studenterna kompositionsprojekt av högsta kvalitet. En stor del av det pedagogiska arbetet på Gotlands Tonsättarskola utgörs av ständiga dialoger och kontinuerliga repetitionssituationer med professionella musiker såväl som musiker under utbildning. Eleverna får därmed konstruktiv kritik på sina kompositionsarbeten under hela arbetsprocessen. Musiken framförs sedan i konsertsammanhang vilket konfronterar eleverna med ett publikt mottagande på kompositionerna.

Eleverna ges också möjlighet att träffa gästföreläsare med stor konstnärlig bredd. Dessutom odlas redan under studietiden nationella och internationella kontakter med musiklivet.

## **Stimulerande studiemiljö**

Gotlands Tonsättarskola har sina lokaler i gamla tullhuset, numera kallat *Tonsättarnas Hus*, mitt i Visby hamn. I *Tonsättarnas Hus* huserar också den professionella tonsättarorganisationen Visby Internationella Tonsättarcentrum (VITC). VITC har gästtonsättarverksamhet året runt vilket gör att tonsättare från hela världen bor och verkar i *Tonsättarnas Hus*. Många av gästtonsättarna föreläser för eleverna vid Gotlands Tonsättarskola.

Hamnområdet har utvecklats till samlingspunkt för en rad andra konstnärliga organisationer. Granne med Gotlands Tonsättarskola ligger *Björkanderska Magasinet*. Här verkar Baltic Art Center (BAC) som anordnar utställningar av samtida konst. Utställningslokalen på BAC används även som konsertlokal under Gotlands Tonsättarskolas egen festival *Ljudvågor*.

I Björkanderska Magasinet verkar även ett flertal mediaföretag samt *Interactive Institute*, forskningsinstitutet för interaktiv spelutveckling.

I hamnområdet ligger också *Högskolan på Gotland*.

Gotlands Tonsättarskola har med sina två utbildningar *Kompositionslinje, 2 år* och *Komposition – Fri konst* endast 23 studenter vilket skapar en intim, kreativ och stimulerande miljö där alla har möjlighet att bli sedda, hörda och få sina behov tillgodosedda.

Studenterna på Gotlands Tonsättarskolas båda utbildningar är av oerhört skiftande åldrar och bakgrunder. Elever som just avslutat sina gymnasiestudier studerar tillsammans med elever i 35-40 årsåldern som varit ute flera år i arbetslivet.

Elever med klassisk musikkbakgrund studerar ihop med elever med bakgrund i rockmusik, jazzmusik, folkmusik och elektronika.

Varje student berikar på sitt sätt studiemiljön på Gotlands Tonsättarskola och elevsammansättningen bidrar till ökad kreativitet och tolerans.